

Periacetabular Osteotomi (PAO)

(Ganz Osteotomi)

HOFTEDYSPLASI

Hoftedysplasi er en hofteledelse, hvor hofteeskålen udvikles for stejlt og fladt og/eller vender bagud i forhold til den normale stilling og form. Dette medfører ugunstige mekaniske forhold i form af nedsat stabilitet og/eller kollisionsfænomen i leddet mellem hofteeskål og lårbenshals. Hofte-dysplasi kan medføre, at udvikles slidgigt i hofteleddet i en relativ ung alder.

SYMPTOMER

Tilstanden er medfødt eller udvikles tidligt i barndommen. En række faktorer kan formentlig disponere for udvikling af hofte-dysplasi.

Hofte-dysplasi giver hyppigst symptomer hos kvinder i alderen 15-35 år, men kan dog også optræde både tidligere og senere. Halvdelen af patienterne har hofte-dysplasi i begge hofter.

De typiske symptomer på hofte-dysplasi er smerter i lysken, som eventuelt kan stråle ned mod knæet. Smerterne forværres ved aktivitet eller når man sidder med hoften bøjet i længere tid (f.eks. ved bilkørsel). Nogle patienter oplever klik eller fornemmelse af aflåsning i hofteleddet. Mange patienter vil have hurtig udtrætning og nedsat aktivitetsniveau. De fleste patienter har, måtte stoppe tidligere idrætsudøvelse pga af ubehag og smerter i hoften.

FORVENTNING TIL GANZ-OPERATION

Det umiddelbare formål med Ganz-operationen er at mindske smerterne og at øge aktivitetsniveauet.

På længere sigt er formålet at mindske risikoen for hofteledprotese ved at undgå eller forsinke udviklingen af slidgigt i hoften. Efter operationen kommer du straks op at gå med to krykker og må belaste 30 kg på det opererede ben frem i 8 uger efter operationen. De første uger og måneder vil du opleve, at det vil gå stærkt fremad med genoptræningen. Herefter kommer en periode, hvor fremskridtene er mindre, og det går langsommere frem til slutresultatet.

Du kan forvente, at din tilstand kan blive bedre op til et år efter operationen. De fleste

patienter vil have ændret følesans på lårets forside.

Hvem kan tilbydes Ganz-operation?

Ganz-operationen tilbydes yngre patienter med hofte-dysplasi eller baguddrejet ledskål, som samtidig har symptomer fra hoften. Det er en betingelse for succes af den ledbevarende behandling, at der endnu ikke er udviklet betydende slidgigt.

FORBEREDELSE TIL GANZ-OPERATION

Træning

I det omfang det kan lade sig gøre, er det en god idé at træne op til en operation. Hvis man er i nogenlunde form, vil det gøre det lettere at komme på benene efter operationen. Da du kommer til at gå med albuestokke efter operationen, kan det ligeledes være en god ide at træne overkroppen / armene, især med armstrækninger.

Rygning

Tobaksrygning øger risikoen ved bedøvelse og forsinket sår- og knoglehelingen. Hvis du er ryger, skal du stoppe med dette, når du beslutter dig for operation. Kontakt evt. din egen læge, hvis du har behov for hjælp til rygestop.

Kost

Kroppen har brug for proteiner til at vedligeholde og genopbygge muskler og danne nyt væv. Derfor er det en god ide at spise en proteinrig kost en måned før operationen (fisk, fjerkræ, magert kød, fedtfattige mælkeprodukter og æg).

Operation og genoptræning vanskeliggøres i betydelig grad ved overvægt. Din BMI på operationstidspunktet skal være under 30.

Medicin

Hvis du tager medicin dagligt, bør du medbringe det ved indlæggelsen. En del medicin øger blødningstendensen. Får du blodfortyndende medicin (Plavix, Marevan, Hjertemagnyl, Burana/lbumetin eller medicin som indeholder acetylsalicylsyre) skal du holde pause 7 dage før operationen.

Alle ændringer i læge ordineret medicin bør ske i samråd med din praktiserende læge.

Indretning af hjemmet

Den første tid efter operationen er du mindre mobil, primært på grund af smerter, så overvej nøje, om hjemmets indretning kan tilpasses din situation. Mange vil også have behov for hjælp til indkøb, rengøring, etc. Dette kan med fordel arrangeres før operationen/indlæggelsen.

Kufferten

Du bør medbringe behageligt tøj, som du kan træne i, flade sko med skridsikker sål, toiletsager, færrest mulige værdigenstande, samt denne informationspjece.

OPERATIONSDAGEN

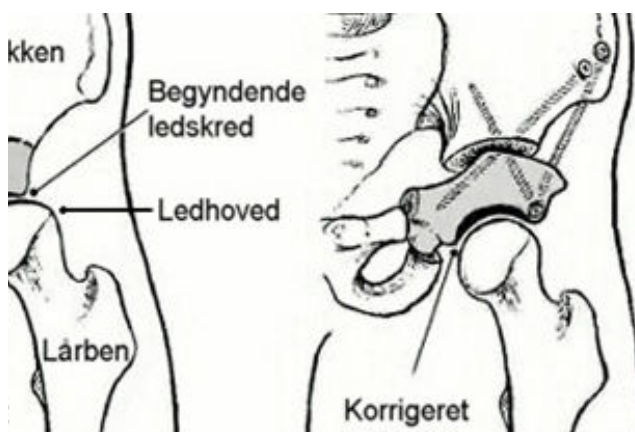
Du må ikke spise fra kl. 02.00 natten før operationen. Du må drikke vand, saftvand, kaffe og te (uden mælkeprodukter) indtil kl. 06.00. Du skal møde kl. 07.00 på afdelingen. Inden du møder, skal du have været i brusebad. Du skal vaske dig med almindeligt sæbe og tørre dig med et rent håndklæde. Du skal undlade make-up, neglelak, piercing og smykker.

GANZ-OPERATIONEN

Operationen varer ca. en time. Vi tilstræber mindst muligt kirurgisk traume og ar efter operationen derfor bruger vi en minimal adgang gående fra forkanten af hofteskammen og ned i lysken. Længden på arret vil typisk være 8-10 cm.

Ved operationen frigøres ledskålen fra bækkenet, hvorefter den roteres til optimal placering i forhold til lårbenshovedet, således at de anatomiske forhold bedres, og her fastgøres den med skruer.

Efter operationen dækkes såret med et lille plaster, som du kan gå i bad med.

Tegning: Højre hofte med dysplasi før og efter Ganz-operation.

Røntgenbillede før og efter operation

RISICI

Ved alle operationer er der en risiko. De væsentligste er betændelse i såret og blodprop i venesystemet i benet. Begge disse risici er meget små og vi forsøger at forebygge dem med antibiotika og blodfortyndende medicin.

Ved Ganz osteotomi er der nogle specielle risici:

- En lille nerve, som forsyner ydersiden af låret med følesans, bliver ofte beskadiget under operationen. Dette kan give følelsesløshed på ydersiden af låret. Følesansen vil ofte komme tilbage, men det kan vare op til 2 år. Det vil på længere sigt sædvanligvis ikke give gener, hvis følesansen ikke vender tilbage.
- Ved operationen kommer vi tæt på de store kar og nerver til benet. Beskadigelse af disse strukturer er derfor en mulighed, men risikoen er minimal.
- Ved udmejsling af ledskålen kan det ske, at der kommer en revne gennem bækkenet. Hvis dette sker, må man ikke træde på benet i tre måneder. Herudover vil denne komplikation næppe få nogen betydning for langtidsresultatet.
- En meget sjælden komplikation er, at man under udmejsling af hofteskålen beskadiger selve hofteleddet. Dette vil øge risikoen for slidgigt senere.
- En mindre forskel på benlængden kan forekomme.
- Vi korrigerer altid ledskålen til bedst opnåelige stilling hvilket dog ikke altid er anatomisk helt korrekt stilling.
- Endelig kan der opstå en situation, hvor knoglerne ikke heler efter operationen. Hvis dette er tilfældet, kan man blive nødt til at operere igen og lægge knogletransplantat ind i områder med manglende heling.

Der er normalt ikke bevægeindskrænkning efter en Ganz osteotomi men efter en Ganz osteotomi med store korrektioner kan det forekomme at man kun kan bøje 90 grader i hofteleddet.

EFTER OPERATIONEN

Blodtab

Operationen medfører et vist blodtab. Blodtabet kan gøre, at du føler dig træt og

uoplagt. Lægerne vurderer, om du skal tilbydes en blodtransfusion.

Kost

Plejepersonalet vil støtte dig i at få en god kost og nok at drikke, fordi det har indflydelse på, hvordan du har det.

Det er ligeledes vigtigt at holde gang i maven, så det er plejepersonalet særligt opmærksomme på.

Træning

Du må straks gå med 30 kg støtte på det opererede efter operationen. Det forventes at du mobiliseres til toilettet på operationsdagen og at du komme op at sidde. Efter operationen tager vi et røntgenbillede af hoften for at vurdere resultatet.

Du skal fortsætte med at gå med 2 krykkestokke og 30 kg støtte i 8 uger efter operationen. Herefter kontrollerer vi dig i ambulatoriet, hvor du får taget røntgenbillede. Som regel får man lov til at gå med fuld støtte herefter.

Fysioterapi

Du vil efter operationen blive tilset af en fysioterapeut, som vil instruere dig i brugen af albuestokke, øvelser, samt at gå på trapper. Da du de første 8 uger efter operationen kun må støtte med 30 kg skal du bruge to albuestokke.

Det er vigtigt, at du selv gør en aktiv indsats med genoptræningen for at opnå et selvstændigt funktionsniveau. Træningen består, foruden fysioterapi, i at kunne varetage daglige gøremål, som bad og påklædning og at gå på toilettet.

Smerter

Første dag efter operationen får du smertestillende gennem et tyndt kateter, der er lagt ind ved såret. Herefter får du smertestillende tabletter, og det har du brug for i de første uger efter operationen. Smerter kan forsinke din genoptræning, så det er vigtigt, at du tager smertestillende medicin, så du alligevel kan træne.

Udskrivelse

Du skal regne med at være indlagt i 2-3 dage efter operationen. Inden du kan udskrives, skal du kunne gå på trapper og være smertedækket tilfredsstillende.

Du vil få udleveret medicin til 1 døgn og plaster. Huden er syet intrakutant, og der er ingen suturer som skal fjernes.

Du må gerne selv arrangere din hjemtransport. Hvis ikke det er muligt, vil du få tilbudt transport fra din hjemkommune. Her kan dog forekomme ventetid.

EFTER UDSKRIVELSEN

Du behøver ikke have plaster på operationssåret mere end 24 timer, medmindre det væsker fra såret. Det kan dog være praktisk i forhold til sit tøj, at have et plaster på. Bliver plasteret fugtigt, f.eks. efter brusebad, skal det skiftes.

Hvis det begynder at sive fra såret, eller det bliver rødt og varmt og du får feber, skal du kontakte afdelingen.

Sygefravær

Du skal påregne sygemelding fra dit arbejde i ca. 2 måneder ved moderat belastende arbejde og ca. 3 måneder ved fysisk hårdere arbejde. Dette kan variere alt efter hvilket job du har. Studie- eller skolegang kan genoptages tidligere.

Du kan / skal:

- Ligge med en pude mellem knæene når du ligger på den raske side.
- De første 8 uger må du kun gå med 30 kg støtte. herefter må du støtte fuldt på det opererede ben og kommunal genoptræning kan påbegyndes.
- De første 8 uger bør du primært lave aktive øvelser i stående stilling med forsigtige cirkulerende bevægelser i hoften.

Du må ikke:

- Lave bevægelser hvor hoften kommer ud i yderstillinger.
- Lave egentlig belastede hofteøvelser, f.eks. styrketræning.

Ambulant kontrol: Du kan forvente ambulante kontroller 12 uger efter operationen.

LÆGETEAM

Ganz-operationer foretages i et tæt samarbejde mellem hoftekirurg og bækkenkirurg. For at opnå størst mulig rutine foretages alle operationer af overlæge Jens Stürup i samarbejde med en bækkenkirurg, overlæge Peter Blyme.

KONTAKT

Er der noget, du er i tvivl om, eller har du yderligere spørgsmål, er du altid velkommen til at ringe til os.

Hellerup: 3977 7070

Telefontider:

Mandag-torsdag kl. 8.00-17.00

Fredag kl. 8.00-16.00

hellerup@capio.dk

www.capio.dk

○ **Hellerup**
Hans Bekkevolds Allé 2B
2900 Hellerup
Tlf.: 3977 7070

○ **Odense**
Pantheonsgade 25
5000 Odense C
Tlf.: 6548 7070

○ **Aarhus**
Margrethepladsen 3
8000 Aarhus C
Tlf.: 8612 1186

○ **MR Aarhus**
Morten Børups Gade 8
8000 Aarhus C
Tlf.: 8612 1200

○ **Viborg**
Stadion Allé 7
8800 Viborg
Tlf.: 8725 0899

○ **Skørping**
Himmerlandsvej 36
9520 Skørping
Tlf.: 9839 2244

info@capiro.dk • capiro.dk

Telefontider:

Mandag-torsdag kl. 8.00-17.00

Fredag kl. 8.00-16.00

